

GAZETA LWOWSKA.

PRENUMERATA na GAZETĘ LWOWSKĄ.

W roku następującym 1860 wychodzić będzie GAZETA LWOWSKA z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM jak zwykle codziennie, prócz Świąt i Niedzieli. Cena prenumeraty kwartalna, mianowicie:

od 1go stycznia do ostatniego marca 1860 wypada:

dla miejscowych . . . . . 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z pocztą . . . . . 3 zł. }

Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 14go grudnia. Dnia 13go grudnia r. b. wydana i rozestana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie część V. oddziału II. Dziennika rządowego z roku 1859 dla okręgu administracyjnego c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Ta część zawiera:

- Nr. 36. Reskrypt c. k. Namiestnictwa z dnia 2go września 1859 l. 18.081, względem planów i projektów architektonicznych przy naprawie i budowaniu domów mieszkalnych dla rzymsko- i greckokatolickich plebanów.
- Nr. 37. Obwieszczenie c. k. skarbowej dyrekcji krajowej z d. 12. września 1859 l. 32.048, względem podawania faszy do wymierzenia ekwiwalentu należności na czas dziesięciolecia od 1. listopada 1860 do końca października 1870.
- Nr. 38. Obwieszczenie c. k. skarbowej dyrekcji krajowej, wydane dla Galicyi wschodniej i Bukowiny dnia 21. września 1859 l. 2419 praes. z oznajmieniem, że pełnomocnictwa gromad do układania się o podatek konsumcyjny są warunkowo wolne od opłaty należności.
- Nr. 39. Reskrypt c. k. Namiestnictwa z dnia 23go września 1859 l. 39.945 z oznajmieniem, że, gdzieby z powodu wielkich koncentracji wojsk i zakładania obozów dla ich ćwiczenia chodziło o bardzo znaczne kwoty wynagrodzenia, przyzwany być ma urzędnik skarbowy zaraz do pierwszego komisijnego opatrzenia gruntów, które mają być zajęte.
- Nr. 40. Reskrypt c. k. Namiestnictwa z dnia 2. października 1859 l. 41.238, względem dostarczania słomy na podściółkę dla stadników krajowych na czas stanowienia koni.
- Nr. 41. Obwieszczenie c. k. skarbowej dyrekcji krajowej z d. 12. października 1859 l. 2641 praes., względem rozporządzeń do rozpisania stałych podatków na rok administracyjny 1860.
- Nr. 42. Reskrypt c. k. Namiestnictwa z dnia 14go października 1859 l. 42.535, względem przypuszczenia miar czterech- i ośmiomecowych do mierzenia węgla.
- Nr. 43. Reskrypt c. k. Namiestnictwa z dnia 19go października 1859 l. 43.849, o ograniczeniu i nadzorowaniu obrotu tak zwanemi kapslami z kulami, lotkami lub śrótem.
- Nr. 44. Reskrypt c. k. Namiestnictwa z dnia 21. października 1859 l. 43.852, względem oznaczenia czasu, kiedy nastąpić ma krótszy lub dłuższy peryod kontumacyi, lub zupełne zamknięcie granicy dla przypędzania bydła rogatego z zagranicy.
- Nr. 45. Obwieszczenie c. k. krajowej dyrekcji skarbowej z d. 21. października 1859 l. 37.006, względem poboru podatku konsumcyjnego od palonych płynów spirytusowych na rok administracyjny 1860.
- Nr. 46. Obwieszczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 24. października 1859 l. 44.318, względem dodatku podatkowego na pokrycie potrzeb krajowych na rok administracyjny 1860.

Sprawy krajowe.

Lwów, 16. grudnia. Komisya złożona z mężów zaufania dla obrady nad ustawą gminną ukończyła swoje prace na odbytem dnia wczorajszego 22giem posiedzeniu.

(Nowiny dworu. — Mianowania. — Wypłaty w monecie brzęczącej. — Ulgi w kwarantanie tryestyńskiej.)

Wiedeń, 13. grudnia. Jego c. k. Apost. Mość raczył dnia wczorajszego przed południem dawać liczne posłuchania prywatne.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 10. grudnia r. b. mianować najłaskawiej prezesa sądu obwodowego w Rzeszowie, Ferdynanda Adamek, prezesem sądu obwodowego w Tarnowie, a radcę wyższego sądu krajowego w Krakowie, a Franciszka Ksawerego Schoen, prezesem sądu obwodowego w Rzeszowie.

— Ministryum finansów wydało następujące rozporządzenie z 12. grudnia 1859, obowiązujące wszystkie kraje koronne, i którym przykazano wypłatę przypadających z 1. stycznia 1860 procentów dobrowolnej pożyczki z roku 1854 w brzęczącej monecie srebrnej.

Ponieważ ratyfikacya traktatu pokoju w Zuryku uchylono szczególne te stosunki, dla których, pokąd tylko trwać będą, wstrzymano rozporządzeniem cesarskim z 11. czerwca 1859 (D. U. P. nr. 106) wypłatę procentów pożyczki dobrowolnej z roku 1854 w brzęczącej monecie srebrnej, a natomiast nakazano spłatę w banknotach z odpowiednim przyrostkiem, przeto wypłata przypadających z dniem 1. stycznia 1860 procentów od wspomnianej pożyczki nastąpić ma znowu w brzęczącej monecie srebrnej z zachowaniem tych przepisów, jakie wydano już przedtem względem wypłaty procentów rzeszowych a mianowicie nim nakazano wypłatę w banknotach.

— C. k. centralna władza morska w Tryeście zainstala kwarantane na towary z Syryi, Egiptu, Tunetu, Algieryi i Maroko, otrzymawszy ztamtąd pomyślnie wiadomości sanitarne; zaś zmodyfikowała kwarantane na towary z Trypolidy.

(Traktat pokoju z Francya.) (Ciąg dalszy.)

Art. XV. Archiwa, które zawierają tytuły własności i dokumenta administracyi i sądownictwa cywilnego, a odnoszą się albo do tej części Lombardyi, co jej posiadanie zastrzeżono traktatem niniejszym Najjaśniejszemu Cesarzowi austryackiemu, lub też do prowincyi weneckiej, mają być oddane niezwłocznie komisarzom Jego c. k. Apost. Mości.

Natomiast mają tytuły własności i dokumenta administracyi i sądownictwa cywilnego, jakie ściągają się do ziemstw odstąpionych i któreby znajdowały się w archiwach Cesarstwa austryackiego — oddane być komisarzom nowego rządu Lombardyi.

Dostojni kontrahenci obowiązują się zakomunikować sobie wzajemnie na żądanie wyższych zwierzchności administracyjnych wszystkie dokumenta i wyjaśnienia, jakie ściągają się do spraw obchodzących równie Lombardye jak i Wenecyę.

Art. XVI. Istnące w Lombardyi korporacye religijne mogą swym ruchomym i nieruchomym majątkiem swobodnie rozrzucić na ten wypadek, gdyby nowe prawodawstwo, pod które przychodzi, nie potwierdziło dalszego trwania ich zakładów.

Art. XVII. Najjaśniejszy Cesarz Francuzów zastrzeżenie sobie zlanie praw i zobowiązań wynikających z artykułów VII., VIII., IX., X., XI., XII., XIII., XIV., XV., XVI. traktatu niniejszego na Najjaśniejszego Króla sardyńskiego w zwyczajnej formie negocyacji międzynarodowych.

Art. XVIII. Najjaśniejszy Cesarz austryacki i Najjaśniejszy Cesarz Francuzów zobowiązują się popierać z wszelką usilnością utworzenie konfederacyi państw włoskich, która stanąć ma pod honorową prezydencyą Ojca świętego, i która miałaby na celu utrzymanie niezawisłości i nietykalności państw skonfederowanych, zabezpieczenie rozwoju ich moralnych i materialnych widoków, tudzież gwarancję wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa Włoch za pomocą utrzymania armii związkowej.

Wenecya, która pozostaje i nadal pod koroną Jego c. k. Apost. Mości, ma tworzyć jedno z tych państw konfederacyjnych, i mieć udział tak w obowiązkach, jak i sprawach wynikających z umowy związkowej, której warunki zestawia zgromadzenie zebrane z zastępców wszystkich państw włoskich.

Art. XIX. Ponieważ odgraniczenie terytorjalne tych niepodległych państw włoskich, które w wojnie ostatniej nie miały żadnego udziału, zmienione być mogą tylko za współudziałem mocarstw, co

wpływały na ich zformowanie i co ich istnienie uznają, przeto prawa wielkiego księcia tokańskiego, księcia modeńskiego i księcia parmeńskiego zostają przez obydwóch dostojnych kontrahentów wyraźnie zastrzeżone.

Art. XX. Podzielając życzenie zabezpieczenia pokoju państwa kościelnego i władzy Ojca świętego, tudzież w przekonaniu, że zamiar tego nie można inaczej osiągnąć, jak tylko przyjęciem systemu odpowiadającego potrzebom ludności i objawionemu już przez udzielonego księcia kościelnego zamiarowi wspianiałomyślnemu, połączą Najjaśniejszy Cesarz austriacki i Najjaśniejszy Cesarz Francuzów usiłowania swoje dla spowodowania Jego Świątobliwości Papieża, by konieczność zaprowadzenia w administracji państw Jego reform niezbędnych, wzięto przez rząd Jego pod pilną rozważę.

Art. XXI. Chcąc jak najskuteczniej przychylić się do uspokojenia umysłów, oświadczają i przyrzekają kontrahenci dostojni, że w obostrzonych ich krajach i w oddanych lub odstąpionych ziemstwach, nikt z kompromitowanych podczas ostatnich wypadków na półwyspie, jakiegobądź stanu lub powołania, nie był z powodu zachowania się swego, lub swego politycznego sposobu myślenia przesławiany osobiście, lub też na majątku, i że nie ma doznać żadnej krzywdy lub przykrości.

Art. XXII. Traktat niniejszy ma być ratyfikowany, a ratyfikacye będą wymieniane w Zuryku w ciągu dni 14, lub jeśli być może i prędzej.

W dowód czego podpisali go przynależni pełnomocnicy i pieczęcią swoją utwierdzili.

Działo się w Zuryku dnia 10. listopada 1859.

(L. S.) Karolyi.

(L. S.) Meysenbug.

(L. S.) Bourqueney.

(L. S.) Banneville.

Hiszpania.

(Poseł hiszpański z Rzymu wraca. — Doniesienia z teatru wojny.)

Madryt, 5. grudnia. *Iberia* pisze, że p. Rios Rosas, hiszpański poseł w Rzymie, otrzymał pozwolenie wrócić do Hiszpanii. Jego miejsce zastąpi brat jego Francisco de Los Rios Rosas.

Z wiadomości nadesłanych na Gibraltar okazuje się, że Maurowie unieśli z sobą do Tangieru 7 hiszpańskich głów, i wprowadzili jednego z rannych Hiszpanów, który dnia 22go dostał się w ich ręce. Rozjątrzenie Maurów jest tak wielkie, że dnia 25go pomimo ognia hiszpańskiej artylerji dostali się aż do dział, wszczęli zacięty bój ręczny z artylerzystami, między którymi liczone 30 ludzi w poległych i rannych.

Pomimo burzliwego powietrza na całym wybrzeżu, zaczęto dnia 22go budować umocnienia w pobliżu Alcazar.

Według dziennika *Correspondencia* zapewniają w Kadyksie, że mają utworzyć nowy korpus armii na rezerwę w dawniejsze pozycje generała Zabala.

Zabala przedsiębrał wczoraj rekonesans ku obozowi pod Tetuanem. Maurowie postępowali bokiem górami, nie mieli jednak odwagi spuścić się na równinę.

Wszystkie prywatne wiadomości potwierdzają, że stan zdrowia wojska polepszył się znacznie. Wojska zaopatrzone są dobrze; nastąpiła pogoda.

Anglia.

(Obrona Anglii.)

Londyn, 10. grudnia. W razie napadu na Anglię, zaczyna także i wojskowi ogłaszać swoje zdania co do środków rządu. Za najważniejsze dzieło tego rodzaju zaleca *Neue Pr. Ztg.* dzieło generała sir John Burgoyne pod tytułem *Military Opinions*. Lubo pisane jeszcze nim się wznieciły terażniejsze obawy, traktuje dzieło o wszystkich sposobach nowej sztuki wojennej a zawsze odnośnie do obrony Anglii. Także i generał Burgoyne utrzymuje, że przy terażniejszej morskiej potędze Francji, mogłaby Anglia postradać na jakiś czas panowanie na Kanale. Przypuszczając zatem wyładowanie, okazuje się, że w Krymie wysadziła Francja w ciągu 22. minut 6000 ludzi na brzeg, rozumie się, nie doznając oporu, i że dalsze 18.000 ludzi wysadziła na brzeg dopiero w dalszych sześciu godzinach. Zresztą może by się nawet powiodło uczynić dla drugich i trzecich 6000 ludzi, podobne chociaż nie te same przygotowania do wyładowania jak pierwsze. Przystęp jednak do zatoki portów i rzek dałby się zamknąć głównie dla parostatków, podmorskiemi maszynami eksplozyjnemi, łańcuchami i granatami. A miałyby nastąpić wyładowanie na miejscu odosobnionem, wówczas telegraf niejako przeszkadzałby planom inwazyi; skuteczna obrona stolicy Anglii dała by się przedsiębrać tylko o 5—7 mil na południe od Londynu na wzgórzach Surrey i Kent, bo tu w pobliżu stolicy osłabiłyby gaje, krzewy i zarośla przewagę jazdy i artylerji, które angielska armia musiałaby posiadać zaraz w pierwszych dwóch dniach po wyładowaniu. Ciężkie uzbrojenie angielskiej jazdy utrudza niesłychanie wszystkie ewolucje z wyjątkiem ataku frontem; kawalerzysta angielski, na wedetach, podjazdkach i furazach, jako żrenica i bodziec armii nie może być użyteczny. Także ze wszystkich narodów świata najgorzej umie obchodzić się Anglik z swoim koniem, i dla tego angielska jazda staje się wkrótce niezdatną do boju. Jezeliby udało się Francuzom wysadzić na brzegi Anglii 100.000 ludzi, armia ta długi czas nie potrzebuje być zawisłą od komunikacyi z Francją; może żywić się, walczyć i zwyciężać, a

podczas tego francuscy admirałowie w tym samym czasie nie koniecznie potrzebowaliby walczyć z naczelnymi wodzami Anglii o panowanie nad Kanalem.

Strzeleckie i inne korpusy ochotników wówczas tylko walczyłyby dzielnie, jezeliby ich na odległość bagnetu zbliżono do nieprzyjaciela; jednak na nic by się im nieprzydały najdoskonalsze sztuce świata, jezliby musieli strzelać tylko zza krzaków. Korpusy ochotników, a nawet milicya bez poprzedniej regularnej służby wojennej nie dałyby się użyć do walki w otwartym polu tylko w wypadkach nadzwyczajnych i niespodziewanych; dopiero gdy rok cały albo przynajmniej pół roku przepędzą na wojnie, będą mogły mierzyć się z nieprzyjacielem jak inne regularne wojska.

W osobnym rozdziale rozprawia generał o szkodach wyrządzonych Anglii wynalazkiem dział niosących daleko. Z okrętów zniszczyć można morskie arsenały, a okrętom żadnej nie można wyrządzić szkody gdyż są zanadto od brzegów odległe, ażeby do nich strzelać można skutecznie. Uchwalonem przeniesieniem arsenału Wolwichskiego, zapobieżono temu przynajmniej w punkcie najważniejszym; przy portach wojennych zaś nie można tego uczynić.

Francja.

(Przemowa prefekta Sekwany. — Kanał Suez. — Wykaz banku. — Memoriał Szwajcaryi. — Polityka napolitańskiego rządu. — Dochody z balów na fundusz ubogich. — Licycyacya pism z czasów rewolucyi. — Obwarowanie algierskich miejsc. — Instrukcyja w wyprawie chińskiej.)

Paryż, 10. grudnia. *Monitor* zawiera przemowę prefekta Sekwany na uczcie pożegnawczej rady jeneralnej w ratuszu, a mianowicie w chwili wniesienia toastu na cześć Ich Cesarzkich Mości. Zakończenie przemowy jest takie: „Cesarstwo jest to pokój. Dla słowa okrytego spadkobiercy imienia Napoleona jest już utrwalony pokój, uznana już przez całą Europę powaga i wpływ Francji; pokój jest rzeczą sprawiedliwości i cywilizacyi chronionej przez Cesarza Napoleona; pokój jest to honor nieskażony. To zaspakaja Francję, a kiedy Francja jest zaspokojona, to według słów Cesarza — używa wtenczas i świat pokoju. Podczas wojny krymskiej i we Włoszech udowodniła Francja przewagę swego oręża, i okazała oraz, że polityka jej jest całkiem bezinteresowna. Na przyszłość nie będzie już mogło zajść w tej mierze żadne nieporozumienie. Spokojność Francji jest to umiarkowanie siły; poszanowanie dla traktatów dawnych jest rzeczą równie piękną, jak i rozumną; zdobycze o jakich Francja ma przemyśliwać, robi je tylko u siebie; bo jeśli jest zawsze pierwsza między narodami wojennymi, to nie może też zrzekać się i sławy występowania na czele narodów cywilizowanych, a jeśli w kraju naszym sława wojenna wznosi i utrzymuje dynastye, to jednak wielkość i trwałość ich polega na dzielności państwa, która prowadzi do polityki, która jest jej i narodowej.“

— *Journal des Debats* nie zgadza się z oświadczeniem dziennika *Times* w kwestyi kanału Suez. Angielski dziennik przytacza wprawdzie co do projektu dwie tylko trudności, to jest: że przedsięwzięcia wykonać niepodobna, albo, że żadnego nie przyniesie zysku. Na to odpowiadają *Debats*, że temi trudnościami niech się zajmują sami znawcy i kapitaliści a nie gabinety. Tu tylko zachodzi pytanie, czy Anglia nie zechce korzystać z swojego wpływu w Konstantynopolu, i nie będzie stawiać przeszkody przeprowadzeniu tego przedsięwzięcia.

— Właśnie co ogłoszony miesięczny raport banku francuskiego okazuje pomnożenie zapasu gotówki o 6,200.000 franków a obligacyi rządowych o 39,000.000 franków. Portfeuille zmniejszyły się o 15,600.000 franków, banknoty w obiegu zaś zmniejszyły się o 27,500.000 fr., rachunek z prywatnymi o 24,600.000 fr., a zaliczki wydane na depozyta publicznych funduszy o 1,750.000 franków.

— Z Szwajcaryi nadesłano tu memoriał względem neutralności sabaudzkiego terytorium; także jest życzeniem Szwajcaryi brać udział w kongresie głównie z powodu tej sprawy. Zdaje się, że Francja nie bardzo nakłania się uczynić zadość życzeniom Szwajcaryi; ci jednak, którzy by w tem upatrywali zamiarów Francji na Sabaudye, posunęli by się w swoich wnioskach za daleko.

— Margrabia Antonini, nim odjechał do Neapolu, miał wprzód w Compiègne u Cesarza konferencyę, w czem upatrują wielkie zbliżenie obudwu krajów. Zaczynają tu przyznawać słusność zasadom polityki neapolitańskiego rządu, który obok wielkich wewnętrznych trudności, miał do zwalczania, także przeszkody zewnętrzne, a pokonał wszystkie dzięki roztropności Króla.

— Paryskie teatry, koncerty, bale i zabawy przyniosły administracyi funduszy ubogich w miesiącu listopadzie b. r. 1,388.364 franków dochodu.

— Dnia 5. b. m. miała tu być publiczna licycyacya zbioru rozmaitych broszurek i dzienników z czasów rewolucyi; ale na rozkaz władz została odwołana. Na telegraficzną depezę z Londynu zakupiono cały ten zbiór bez wyjątku i bez dalszego targu do Anglii.

— Według dziennika *Algerie Nouvelle* mają być porta Algieru owarowane, i przyzwolono w tej mierze 12 milionów. W zatoce Bugia skoncentrowana być ma w razie potrzeby eskadra francuska u wybrzeży afrykańskich, i zabezpieczona będzie w tej mierze strategicznie kilkoma kasztelami. Takie same warunki wzniesione będą w Algierze, Philippeville i w Bona.

Rozstrzygnięto już, że z powodu wyprawy na Chiny założona ma być stała kolonia wybrzeży chińskich. Oprócz tego zabiera generał Montauban instrukcyę tej treści, że po skończeniu wojny i

wyprawę na Pekin, ma prowadzić dalej dzieło wiceadmirała Rigault de Genouilly, i z całą siłą uderzyć na Anam. Ostatnia ta wyprawa dążyć ma w szczególności do zdobycia Hue.

Włochy.

(Rozwiązanie guidów Garybaldego. — Rozkazy dzienne generała Fanti. — Uchylenie sekretarzy poselstwa. — Stan obecny.)

Szwadron guidów Garybaldego złożony głównie z młodzieży lombardzkich familli, pod dowództwem Franciszka Simonetta jednego z najbajetniejszych właścicieli dóbr prowincji Nowara, otrzymał przed kilką dniami nagle rozkaz naczelnego wodza Fanti, ażeby się rozwiązał i broń złożył. Młodzież oburzona tem postępowaniem wróciła niezwłocznie w znacznej liczbie do Medyolanu.

Równocześnie wyszło rozporządzenie naczelnego wodza nie przyjmować do wojska tych żołnierzy z korpusu guidów pieszych, którzy swoją niekarnością stali się niegodnymi służyć w szeregach armii ligi. W swoim dziennym rozkazie z dnia 5. b. m. także generał ostrzega pod karą najsurowszą, by się nikt nie ważył namawiać ludzi jego do dezercyi albo buntu i dodaje, „że podczas terażniejszego wojennego stanu (perdurando il presente stato di guerra) także i cywilni, którzyby się dopuścili podobnego przestępstwa, będą wydani pod sąd wojenny, i z największą surowością karani według piemontckiego wojskowego kodeksu karnego.“

Toskania. Rząd rewolucyjny wydał dekret, w którym obwieszono, że pp. du Tremoul, sekretarz poselstwa w Paryżu, Bargagli, sekretarz poselstwa w Wiedniu, D. L. Cechini i J. Bersani, członkowie ambasady przy poselstwie tokańskim w Rzymie, Boffaro Costa, kanclerz poselstwa w Wiedniu, i Pandolfini, kanclerz konsulatu w Rzymie, uchyleni zostali z posady swej z dniem 27go kwietnia r. b.

— Korespondencya z Florencyi wyświeca w *Courrier de Lyon* terażniejsze stosunki środkowych Włoch:

Jeżeli włoskiej szlachcie i mieszczanom powiodło się dotąd, powściągnąć rewolucyę, którą sami wznieśli, pochodzi to ztąd, że tym stanom najwięcej zależy na tem, ażeby stawić tamę socyalnej rewolucyi i przekonać mocarstwa, które w ostatniej instancyi rozstrzygać będą, że we Włoszech panuje porządek. Rewolucyę nie rozjątrzył jeszcze żaden opór, sam lud nie występuje jeszcze namiętnie, bo w rewolucyi nie upatruje swoich korzyści, i ani jej powodu ani zamiaru nie pojmuje.

Lecz byle naduzycia rewolucjonistów i ich chciwość wywołały reakcyę, że anarchiczne stronnictwo zmuszone będzie chwycić się ostateczności, wtedy rozniecą się wszystkie namiętności gminu, a pierwszą ofiarą padną niezawodnie terażniejsi przywódcy.

Jak wszędzie, tak i tu w rozmaitych warstwach społeczeństwa znajdują się żywioły niezgody, jak wszędzie tak i tu widać wrzące zarodki nienawiści i zemsty. Ktokolwiek z niejaka tylko uwagą przysłuchuje się, dosłyszysz teraz już tu i owdzie krwawe życzenia a w karykaturach wyraźnie przebiega się groźba, że jeżeli duchowieństwo nie usmierzy się, zamkną katolicki kościół. Nie śmiejąc jeszcze otwarcie pógłosem wywołać na duchowieństwo i ksiąząt, jakoby pierwszych przywódców rewolucyi.

Niemce.

(Obrady sejmowe w Luxenburgu.)

Luxemburg, 25. listopada. Obrady sejmowe potąd spokojne, stały się od kilku dni burzliwsze. Budżety przyzwolono już według życzenia rządu, a wczoraj i przedwczoraj rzecz szła o reformy w ordonansach, a mianowicie o prawo wyborcze. Od roku 1857 istnieją pośrednie wybory, przyczem przyjęto census 10 franków dla wyborców uprzednich, i jednego wyborcę na 500 dusz. Rząd chciał zatrzymać system pośredni, i w zamian tego przyzwolić jednego wyborcę na 250 dusz. Większość w izbie chce jednak wyborów bezpośrednich, na jakie ustawa konstytucyjna dozwala, to jest z zatrzymaniem census 30 franków; odwołuje się przytem na przyrzeczenie wykonania liberalnego konstytucyi, i co miało być warunkiem pojednania się i dalszej zgody. Rząd oświadczył, że izba powinna prowadzić dalsze obrady i przystąpić do głosowania, tudzież że na wszelki sposób będzie można zgodę utrzymać. Teraz przyjęto wybory bezpośrednie 15 głosami przeciw 13, poczem już ani rząd ani Prawa nie brali udziału w rozprawach i wotowaniu innych artykułów ustawy.

Rosya.

(Rozpisanie nagrody. — Nowy dziennik. — Wiadomości bieżące. — Regulamin rekrucki żydów.)

Petersburg, 3. grudnia. Komisya karnego zakładu Petersburskiego wyznaczyła, według *Köln. Ztg* nagrodę 1000 rubli za najlepszy plan nowej budowli, któraby wygodnie objęła 1300 mężczyzn, 200 kobiet i przeszło 100 urzędników. — Nowo uorganizowana władza cenzury zaczawszy od Nowego roku będzie wydawać wielki dziennik urzędowy. — Mikołaj Chaników powrócił do Petersburga z podróży, którą odbywał z polecenia cesarskiego Geograficznego towarzystwa do Persyi i Afganistanu.

— Zniesiony jest osobny regulamin rekrutacyi dla nieosiedlonych żydów i zaprowadzono dla wszystkich żydów powszechny przepis rekrutacyi. Podobnie wszystkim żydom, mieszkającym na 100 wiorst odległości od pruskiej i austryackiej granicy, którzy są obowiązani do służby wojskowej, dano pozwolenie wykupywać się za 300 rubli srebrnych. — Pozwolenie takie było dotychczas tylko osobnej klasie nadawane.

Księstwa Naddunajskie.

(Projekt konstytucyi rumuńskiej.)

Jasy, 26. listopada. *Bukarester Intelligenzblatt* podaje w krótkości treść projektu rumuńskiej konstytucyi według pojedynczych tytułów. Projekt obejmuje w 7 tytułach 152 artykułów. Tytuł I. odnosi się do połączenia rumuńskich księstw w jedno państwo pod rządem jednego księcia. Tytuł II. wyklada polityczne prawa wszystkich Rumunów według zasad konwencyi. Tytuł III. reguluje władze państwa i ich działalność w granicach ustanowionych konwencyą stosownie do potrzeb państwa jednolitego. Tytuł IV. o finansach, zawiera zasady przyzwolenia na rozpisanie podatków wszelkiego rodzaju. Tytuł V. o zbrojnej sile, zawiera postanowienia względem konskrypcyi i utworzenia armii. Tytuł VI. potwierdza i rozpowszechnia niektóre prawodawcze zasady opierające się na postanowieniach zawartych w tytułach dawniejszych. Tytuł VII. zwraca uwagę prawodawczej władzy na niektóre przedmioty, które w ustawach zmienić potrzeba koniecznie.

Turcya.

(Zbliżenie się wyznań chrześcijańskich. — Prace w ministerjum.)

Konstantynopol, 26. listopada. Za przybyciem papieski nuncyusz i arcybiskup-kardynał Brunoni powitał uprzejmie starszyznę wszystkich wyznań chrześcijańskich. Za jego więc przykładem poszedł nowy ormiański patriarcha Kework, i jak już wiadomo odwiedził nie tylko greckiego patriarchę ale także z wielką uroczystością był na świętym synodzie, gdzie całe duchowieństwo wśród śpiewu powitałszy go z wielkiem uszanowaniem odprowadziło do kościoła. Lecz może nie jest to sama tylko grzeckość; owszem w zbliżeniu się X. Brunoni upatrują pierwszy krok do pojednania z Rzymem.

— W ministerjum Porty pracują bardzo nad przeprowadzeniem zaprojektowanych reform i zamierzonego zaoszczędzenia w rozmaitych gałęziach administracyi. Mehemed Ali Basza stara się wspierać całemi siłami rozpoczętą reorganizacyę tureckiej floty.

— Prócz śrubowego okrętu liniowego o 104 działach, który według wzoru sprowadzonego z Anglii właśnie ukończono na okrętowym warsztacie Amaly-Karac w porcie Konstantynopola, budują w Ismidzie i Ghemleku dwie śrubowe fregaty.

— Nowym generałym gubernatorem w Bagdadzie mianowany został Kiatib Mustafa Noury Basza. Aż do jego przybycia poruczonego dyrekcycę spraw administracyi Feryk Achmed Baszy kajmakamowi Bagdadu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 12. grudnia. Oskarżoną o dzieciobójstwo wdowę Lemoine skazał sąd na 20letnią robotę przymusową, a jej córkę puszczono na wolność. — Na giełdzie zapewniano, że tak z Rzymu jak i z Neapolu nadeszły już przyzwolenia na kongres; obadwa państwa przysłały po dwóch pełnomocników. Tak więc nadeszły już oświadczenia wszystkich zaproszonych mocarstw.

Medyolan, 9. grudnia. Dla wzmagających się kradzieży i rabunków uwieziono 6. b. m. do siedmdziesiąt ludzi z pospólstwa.

Bononia, 8. grudnia. Faryni złożył w następujący sposób swój gabinet dla Parmy, Modeny i Romagnii: Chiesi minister sprawiedliwości i wyznań; Mayr spraw wewnętrznych; Pepoli finansów; Moutanari nauk publicznych; Forrigiani robót publicznych. Ministrami bez teki są: Mischi, Carbonieri i Albicini.

Kopenhaga, 12. grudnia. *Dagbladet* donosi, że książę Krystyan nieprzyjął posady gubernatora Holsztynu, i rząd zarzucił ten plan. Pięćdziesięciu ośmiu najznakomitszych członków sejmu doręczyło byłemu prezydentowi ministrów adres zaufania, co stanowi zarazem wotum nieufności dla Rettwitta.

Najnowsza poczta zamorska na Tryest.

Bombaj, 11. listopada. Ku granicy Nepalu postępuje siedm oddziałów wojska; dwa inne działac będą spólnie z Jung Bahadurem, by wytępić resztki powstańców. Śmierć Nana Sahiba zdaje się być niewątpliwą. Wyprawa na powstańców Bundelkundu rozpoczęła się już. Przeciw Anderom nad brzegiem rzeki Chumbul, gdzie znajduje się obwarowany obóz z 5000 korpusem insurgenatów, przedsiębrane będą działania wojenne z Neemuch. Duarkę opuścili Waghury na dniu 30. paźdz. — Król Awy odrzucił projekt francuski względem zmonopolizowania handlu produktami krajowemi na 25 lat.

Szanghai, 22. października. Rosyjska eskadra odplynęła z Japonii ku północy.

Sidnej, 10. października. Parlament Nowej Walii południowej uchwalił jednogłośnie, upraszać rząd angielski o przyjęcie zwierzchnictwa nad wyspami Fidje.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie. Dnia 14. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	324.79	— 5.0°	94.4	południowy s.	mgła
2. god. po poł.	323.46	— 4.4°	78.2	zachodni "	pochmurno
10. god. wiecz.	322.75	— 5.5°	86.5	" "	"

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 15. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Szezeniowski Tyt., z Krakowa. — Jankowski Lud., z Bożykowa. — Kutkowski Wład., z Czerlan. — Hr. Wodzicki Kazimierz, z Olejowa.

Hotel europejski: Malezewski Julian, ze Skwarzawy.

Hotel angielski: Dlachowitzi Ern., c. k. rotmistrz, z Krakowa.

Hotel krakowski: Witkowski Tad., z Soroki.

Pod kolej żelazną: Biliński Jan, z Huty Obedyńskiej. — Soroczyński Felix, z Brusna.

Do domu prywatnego pod nr. 804 1/4: Mrozowicki Michał, z Sokółki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 15. grudnia.

PP. Rieger Zygm., dr. medyc., do Sokala. — Niezabitowski Włodz., do Uherzec. — Siemiginowski Bron., do Torska. — Zawadzki Jan, do Firlejówki. — Ochocki Kalixt, do Białobóznicy. — Pappas Henr., do Zubówmostów. — Kurz Karol, c. k. porucznik, do Wiednia.

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „Sierota z Lowood,” dramat w 2 oddziałach a 5 aktach z niemieckiego.

Kurs lwowski.

Dnia 15. grudnia.

	gotówka		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski . . . . . wal. austr.	5	72	5	78
Dukat cesarski . . . . . „ „	5	77	5	83
Półimperyał zł. rosyjski . . . . . „ „	9	82	10	9
Rubel srebrny rosyjski . . . . . „ „	1	90	1	93
Talar pruski . . . . . „ „	1	85	1	88
Polski kurant i pięciozłotówka . . . . . „ „	—	—	—	—
Galicj. listy zastawne za 100 zł. } bez	82	48	83	7
Galicyskie obligacje indemnizacyjne } kupów	74	80	75	63
5% Pożyczka narodowa	80	10	81	5

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 15. grudnia.

1. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. —. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 81.10 Z roku 1851

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 13. grudnia.

Dług publiczny.

	pien.	towar.
A. Państwa.		
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	69.75	79 —
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	80.60	80 80
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—	—
Metaliki po 5% za 100 zł.	73.80	74 —
ditto. „ 4 1/2% za 100 zł.	65.50	65.75
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	365.—	370.—
„ 1839 „ 100 „	122.—	122.50
„ 1854 „ 100 „	116.—	116.50
Renty Como po 42 lir. austr.	17.25	17.50
B. Krajów koronnych		
Niższej Austrii	93.—	94.—
Węgier	75.50	76.—
Banatu Temeskiego, Krocacy i Sławonii	74.—	75.—
Galicji	75.—	75.50
Bukowiny	73.—	74.—
Siedmiogrodu	74.—	75.—
innych krajów koronnych	86.—	94.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—	—
Akcyje.		
Banku narodowego sztuka	904.—	906.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr.	220.30	220.60

	pien.	towar.
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	594.—	596.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	2025 —	2050
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	281.—	281.50
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	179.75	180.—
Połud.-póln.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	144.75	145.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Połudn.-Lomb.-weneckiej i centralno-włoskiej kolei po 200 zł. w. a. z 80 zł. (40%) wpłaty, nowe	161.—	162 —
Kolei Grae-Kollach i towarzystwa górniczego po 200 zł. w. a.	112.—	116.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	465.—	467.—
Lloyda austr. w Tryescie po 500 „ „	225.—	230.—
Wiedeńskiego towarzystwa akcyjarsów młyn parowego po 500 zł. w. a.	350.—	360.—
Listy zastawne.		
Banku narodowego { 6letnie po 5% za 100 zł.	101.—	102.—
{ 10 „ „ 5% „ 100 „	97.—	97.50
{ przeznaczone do losowania po 100 zł.	94.—	94.50
Banku narodowego { na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	100.—	—
{ przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł.	90.—	90.50

	pien.	towar.
Losy.		
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	105.75	106.—
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	104.—	104.50
Esterhazego 40 zł. m. k.	85.—	85.50
Salma 40 „ „	41.50	42.—
Palliego 40 „ „	38.—	38.50
Clarego 40 „ „	37.50	38.—
St. Genois 40 „ „	38.—	38.50
Windischgrätz 20 „ „	23.—	23.50
Waldsteina 20 „ „	27.50	28.—
Keglevicha 10 „ „	15.50	15.75
Na 3 miesiące.		
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	106 1/8	106 2/8
Frankfurt n. M., za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty	106.25	106 3/8
Hamburg za 100 marko banko 2 3/4%	93.30	93 1/2
London za 100 funtów szterl. 3%	123.25	123 30
Paryż, za 100 franków 3%	49.—	49 5
Kurs złota.		
Dukaty ces. mennicze 5 zł.	78 cen.	5 zł. 80 cen
Korona	16 „	90 „ 16 „ 93 „
Napoleonodor	9 „	86 „ 9 „ 86 „
Rosyjski imperyał	10 „	6 „ 10 „ 8 „

KRONIKA.

(Prośbę o przeniesienie zwłok) zmarłego wieszacza węgierskiego, Karola Kisfaludy, którą według doniesienia gazety peszteńsko-budzyńskiej podał pewien słuchacz prawa do c. k. namiestniczego wydziału prezydyalnego, odrzucono z tej przyczyny, że prawo upraszania o to przysłużyła przedewszystkiem żyjącym jeszcze członkom rodziny zmarłego, zaczem też i w niniejszym wypadku prawo to w obec żyjących jeszcze krewnych rodziny Kisfaludy niemoże być przyznane obcemu petentowi. Bezasadne są więc wszelkie pogłoski o spodziewanem wkrótce przeniesieniu zwłok wieszacza wspomnianego.

(Instancje sądowe w Prusiech.) Najnowszy „Justiz-Ministerialblatt“ zawiera statystyczne podania o zarządzie spraw władz sprawiedliwości. Według tego jest w Prusiech, prócz wyższego trybunału, który stanowi najwyższy sąd dla całej monarchii, 22 wyższych sądów drugiej instancji, mianowicie sąd kamery w Berlinie, wschodnio-pruski trybunał w Królewcu, senat sprawiedliwości w Ehbrenbreitstein i 19 sądów apelacyjnych — następnie jako sądy pierwszej instancji, 3 sądy miejskie w Berlinie, Królewcu i Wrocławiu, 2 sądy miejskie i obwodowe w Gdańsku i Magdeburgu, 238 sądów obwodowych, 44 deputacy sądowych, składających się z 3 członków i 503 komisji sądowych

serya B. po 5% za 100 zł. —. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. z roku 1854 za 100 zł. —. — Losowane obligacje dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 74.75; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 2 1/4% za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —; po 1 3/4% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. —. B. Krajów koronnych. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Banatu Temeskiego, Krocacy i Sławonii —; Galicji —; Bukowiny —; Siedmiogrodu —; innych krajów koronnych —; z klauzulą losowania w roku 1869 —. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcyje. Banku narodowego sztuka 912.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 217.50; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —; połud.-póln.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; lomb.-weneck. kol. żelaz. —; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —; Lloyda w Tryescie po 500 złr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; na 6 lat po 5% za 100 zł. —; na 10 lat po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; w walucie austriackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 105.85. Berlin za 100 talarów —. Wrocław za 100 talar. —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —. Genua za 100 lirów piemonckich —. Hamburg za 100 marko banko —. Lipsk za 100 talarów —. Liwurna za 100 lirów tokańskich —. Londyn za 10 funtów szterl. 123.10. Lugdun za 100 franków —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Marsylia za 100 frank. —. Paryż za 100 fr. —. Praga za 100 zł. wal. austr. —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrow włoskich —. Konstantynopol za 100 piastrow tureckich —. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.79, dukaty ces. pełnej wagi. —, korony —, półkorony —.

(sędziów pojedynczych); oprócz tego w prowincyi nadreńskiej 9 sędziów krajowych, 125 sądów pokoju i 7 sądów handlowych.

(Obręb miasta Paryża) Miasto Paryż powiększy się z nowym rokiem całym dotychczasowym obrębem pozamiejskim, stykającym się z murami kasztelów obronnych, a teraz przysposabiają się do wytknięcia nowego okolenia zamiejskiego w szerokości 5 kilometrów, i które opasywać ma warownię. Rozmaite kasztele te mają już teraz do 44 kilometrów obwodu. A jeżeli przeciętna średnica nowego obrębu miejskiego i jego okolenia wynosi mniej więcej 24 kilometrów, tedy cały okrąg zawierający około 74 kilometrów, czyli kwadrat przeszło 8 1/2 kilometrów długo i szeroko.

(Daniel Beg), były Sułtan w Jelissui, który na kilka tygodni przed Szamilem poddał się Rosyanom dobrowolnie, został amnestyonowany, otrzymał 4000 rubli srebrnych rocznej płacy i jak się zdaje, ma pozwolenie pozostać na Kaukazie. Pierwej był generałem w rosyjskiej służbie, jednak 1839 czyli 1840 roku nagle opuścił Tybide i wznicił w swoim kraju powstanie, którego przytłumienie zmusiło go wkrótce do ucieczki, później trzymał się Szamila, którego gorliwym był sprzymierzeńcem. Ghasi Muhamed, syn Szamila, ożenił się z jego córką.

Euere Hochwohlgeboren!

Mit dem Jahreswechsel tritt, wie gewöhnlich, eine Bewegung in der ganzen Zeitungswelt ein und auch Euere Hochwohlgeboren werden sich da für das Blatt entscheiden, welches Sie zu halten gedenken.

Bei der zu treffenden Wahl werden Sie sich ohne Zweifel von der Rücksicht leiten lassen, daß das Journal den Forderungen entspreche, die an ein gutgeleitetes Blatt gestellt werden dürfen.

Eine Zeitung hat heutzutage nicht die Aufgabe, bloß die Neugierde zu befriedigen; die Theilnahme an den großen Bewegungen der Zeit hat alle Schichten der Gesellschaft gleich mächtig ergriffen, und welchem Standesberufe auch der Einzelne angehören möge, kann er der Zeitung nicht mehr entbehren, welche ihn von allen Vorgängen und Ereignissen, sei es nun

auf dem Gebiete der politischen Tagesgeschichte

sei es

im Bereiche seines unmittelbaren Lebenskreises

oder in der höheren Sphäre der

Wissenschaft und Kunst

in genaueste, reichste Kenntniß setzt. Wenn wir uns nun erlauben, Ihre Aufmerksamkeit auf die

Morgen-Post

zu lenken, so geschieht es in dem Bewußtsein, daß das gedachte Blatt diese Aufmerksamkeit verdient und sie zu stellen versteht.

Die „Morgen-Post“ war seit den neun Jahren ihres Bestehens in rastloser fortwährender Entwicklung begriffen und ist jetzt, was das Format sowohl, (welches doppelt so groß wie das vorliegende Programm) als den Inhalt betrifft, dahin gelangt, daß sie zu den größten und verbreitetsten Organen Oesterreich's zählt und den Ruf eines der sorgfältig redigirten Blätter genießt. Sie vertritt in allen Fragen der inneren und äußeren Politik eine unabhängige, ebenso patriotische, wie freisinnige Richtung; telegraphische Originalberichte und weitreichende Verbindungen setzen sie dabei in dem Gange der Ereignisse mit unübertroffener Schnelligkeit zu folgen.

Den Reformbewegungen in der inneren Staatsverwaltung hat dieses Blatt seit seinem Bestande das Wort gesprochen. Die Gemeindeangelegenheiten haben in jeder Richtung (Kirche, Kommune, Schule und Haus) darin eine wirksame Betretung gefunden und ebenso werden die besonderen und eigenthümlichen Interessen jeder Provinz ihre volle Würdigung erfahren. Die Redaktion hat dafür gesorgt, daß ihr aus den großen Provinzial-Hauptstädten Berichte über das politische und sociale Leben dorthelbst zufließen.

Die Interessen des Gewerbestandes, der Industrie im Allgemeinen, des Landbaues, des Handels und Verkehrs (wobin die zuverlässigen und ausführlichen, täglichen Börseberichte gehören) werden in dem besondern volkwirtschaftlichen Theile des Blattes gepflegt.

Das Kunstleben in seinen mannigfachen Verzweigungen, (Theater, Konzerte, Kunst-Ausstellungen, Literatur), das gesellige Leben in seinen vielseitigen Vorkäufen und Straßenfesten, wird in lebendiger, anregender Weise, in Kritik und Heuileton behandelt.

Auf die Unterhaltung sorgen spannende Original-Romane der beliebtesten, begabtesten Schriftsteller. Mit dem neuen Quartale beginnt die Veröffentlichung eines neuen spannenden Romans:

Die Fürstin am Bau.

Wiener Original-Roman von Theodor Scheibe.

In allen diesen Hinsichten und mit Bezugnahme auf alle diese Richtungen glauben wir Euere Hochwohlgeboren die „Morgen-Post“ empfehlen zu können.

Um Sie aber in den Stand zu setzen, diesen Empfehlungen die eigene Anschauung hinzuzufügen, können Euere Hochwohlgeboren auf Verlangen

als Probe eine Nummer der „Morgen-Post“

zur Einsicht erhalten.

In der angenehmen Erwartung, Sie zu den Lesern dieses Blattes zählen zu können, theilen wir Ihnen die Pränumerations-Bedingungen mit:

Die „Morgen-Post“, welche 7 Mal in der Woche, also auch am Montag und nach jedem Feiertag erscheint, kostet vierteljährig mit freier Postversendung 3 fl. 60 kr. De. W.

Um die Spannung und das Interesse des Romanes, den wir mit 1. Jänner beginnen, beurtheilen zu lassen, theilen wir hier das erste Kapitel desselben mit:

Die Fürstin am Bau.

Roman von Theodor Scheibe.

Erste Abtheilung. — Erstes Kapitel.

Im kühlen, winterlichen Räume, von einzelnen Bäumen umgeben, welche ihre nackten Äste gegen den grauen Nachthimmel gegenständig emporstrecken, erhebt sich hochob ein runder hölzerner Bau, auf dessen spitzigem Giebel ein Wetterfahnenknäuel sich hin und her bewegt.

Waller Lüftung dringt durch die mit zerbrochenen Latouisen versehenen Fenster dieses Gartenhauses. Einst zur Lust vermöglicher Leute geschaffen, dient es jetzt armen Familien zum Aufenthalte, von denen die eine das untere Geschloß und die andere das obere besetzt.

Besten wie letzteres in's Auge.

Halbverwahrte Papiertapeten hängen darin in Fetzen von den Holzwänden herab, sie bewegt der Wind, der schaurig um das Haus pfeift und in dessen Wänden genug Ragen und Vögel findet, durch welche er hineindringen kann.

Auch die Flamme der in einer grünen Beutelle stekenden dünnen Kerze in dem Gartenhause flackert unruhig hin und her.

Es ist bitter kalt in diesem Räume, esßg fühlt sich der darin befindliche Adelshof an, in dem schon längst der letzte Funke verloschen ist.

Unfern von dem Ofen sitzt gedankenvoll eine junge, bleiche, zartgebauete Frau, des Frostes wegen in einem abgetragenen grauen Männermantel eingehüllt, und fixirt hinteren Blickes vor sich hin.

Ihr zur Seite auf der Strohmattlage, die auf den Fußboden liegt, schläft in eine alte Bierdeckel eingehüllten, ein siebenjähriges Kind mit blonden Locken, über dessen anmuthige Züge der Traumgott ein sanftes Lächeln webt.

Schritte schallen an der Holztreppe von Außen; sie lassen die Ankunft einer schneidstoll erwarteten Person vermuthen, denn die junge Frau blinzt freudvoller empor und preßt aus ihrer Brust die Worte heraus: „Endlich, endlich!“

Die Thüre öffnet sich leise und ein junger, mittelgroßer Mann, schlaf und hager, mit langen, schlafwachen Haaren und einem schwachen Vollbart, tritt schon und langsam in das Zimmer. Er behält den etwas gerückten, alten Zylinderhut auf dem Kopfe und führt mit den gerötheten Händen in die Seitenentaschen seines langen, grauen Ledermantels, indem er halblaut sagt: „Hier ist es auch nicht wärmer als draußen!“

Was bringt Du nach Hause? fragt die Frau gespannt.

Der Eingetretene zieht die Schulter in die Höhe und zeigt, daß er mit leeren Händen kommt.

Ich habe heute noch keinen Bissen gegessen, nimmt die junge Frau vorwurfsvoll das Wort, während Thränen aus ihren Augen rollen.

Der blonde Mann seufzt tief und sagt bestonnen: Es steht schumm mit uns! — Troste Dich liebe Fanni, mir geht es nicht besser, als Dir.

Begütigend will er die hohlen Wangen seiner Gattin streicheln; diese jedoch zuckt unter seiner Berührung heftig zusammen und in dem wilden Brenne funkeln plötzlich ihre schwarzen, kühnen Augen.

Anton, Du hast Branntwein getrunken, rufe sie entsetzt, Branntwein!

Nur ein Glaschen, lauter die Kerschuhigung. Was hätte ich mit dem letzten Groschen beginnen sollen? Wäre Dir damit gedulden gemessen? Erfroren und wuschel Müderte ich mich in eine Schenke, wo ich die Zeitung zu finden hoffte. Man muß doch die Inserate lesen. In ihnen findet man Ankündigungen, die einem Brotlofen oft goldene Berge bieten.

Branntwein getrunken, wiederholt jene fassungslos, während ich — o mein Gott! — Wobe, jetzt ist es zu Ende! Du hält mich und das Kind in das tiefste Elend geführt und willst ans Verkommen lassen! Meine Dispositionen sind getroffen. Morgen ziehe ich in ein prächtiges Haus.

Sie zieht einen Brief hinter dem Mantel hervor und hält ihn mit unheimlichem Lächeln empor:

Herr Fichtel, verzeihen Sie Ihr Kind!

